

Illuster : periodiek voor de alumni van de Universiteit Utrecht

<https://hdl.handle.net/1874/404413>

Illuster

Utrechts
Universiteitsfonds

Universiteit Utrecht

Alumnimagazine

November 2015

Impuls
van alumnus aan
fundamenteel onderzoek
(zie pagina 22)

Elkaar tegenkomen op het
Utrecht Science Park

Watermanagement
in Brazilië

Utrecht Excellence
Scholarships

Migrant of vluchteling?

De inbreng van de wetenschap in
het debat over de vluchtelingencrisis

Illustrer

De aftrap

Goed gesternte

Het gaat goed met het bureau alumni-relaties en Utrechts Universiteitsfonds. Wij strijden niet alleen mee in de voorste linies om de universitaire ambities

op het gebied van loopbaanontwikkeling waar te maken, de inkomsten uit fondsenwerving zijn ook hoger dan ooit. In totaal heeft het fonds dit jaar toezeggingen van ruim 2 miljoen Euro. Het gaat onder meer om inkomsten uit een aantal omvangrijke legaten, om het succes van de Hofvijverkring waarin Haagse alumni zich gezamenlijk geïnteresseerd hebben voor meer dan € 100.000,- en om een alumnus die een groot deel van zijn vermogen heeft gedoneerd aan het fonds voor baanbrekend interdisciplinair onderzoek. U begrijpt dat ik als voorzitter van het fonds glim van trots bij zo veel goed nieuws.

Die successen komen natuurlijk niet zomaar uit de lucht vallen. Het is het resultaat van ons gezamenlijke programma dat de afgelopen jaren vooraanstaande en betrokken alumni heeft gekoppeld aan het huidige onderzoek en onderwijs aan de universiteit. De verwachting was en is dat zij door hun kennis, ervaring en netwerk van grote toegevoegde waarde kunnen zijn voor de kwaliteit van onderwijs, onderzoek en het Utrechtse academische klimaat. Het nog prille succes geeft ons aanleiding dit programma verder uit te breiden.

Wij namen onlangs afscheid van Michiel Bodt als bestuurslid, maar ik ben blij dat wij onder dit goede gesternte Harald Miedema (alumnus Natuurkunde) hebben mogen verwelkomen in het bestuur. Ik dank Michiel voor wat hij voor het fonds heeft gedaan en wens Harald veel plezier en succes in zijn functie.

Mr. Robert S. Croll

voorzitter Utrechts Universiteitsfonds

Inhoud

- 4 In Utrecht
- 6 Generatie UU
- 8 De loopbaan van...
Giliam Kuijpers
- 10 Goed besteed
- 12 JAN — Jonge Alumni Netwerk
- 14 UU centraal
- 18 Bouwjaar 1991
- 19 DUB
- 20 Utrecht Science Park
- 22 In de spotlight
- 24 In beeld, toen
- 25 Bericht uit... Rio de Janeiro
- 26 Een greep uit de agenda
- 28 In beeld

De kwaliteit in Utrecht is het beste **Generatie UU**

10 Draag bij aan de schoonheid van wiskunde **Goed besteed**

18

'Ik weet dat ik de wereld niet ga veranderen'

Bouwjaar 1991

Een nieuwe Gouden Eeuw dankzij de migranten?

UU centraal

14

Bericht uit... Rio de Janeiro **25**

In het water

Tekst Armand Heijnen

De opening

Colofon

Illustrer is een uitgave van de Universiteit Utrecht en het Utrechts Universiteitsfonds, verschijnt drie keer per jaar en wordt toegezonden aan alumni van de Universiteit Utrecht.

Redactie Maarten Vervaat (hoofdredacteur), Robbert Jan Feunekes, Nicoline Meijer, Armand Heijnen, Hanneke Olivier, Xander Bronkhorst, Joost Dankers en Harold Kerkhof (eindredacteur).

Redactieraad Arie Smit, oud-directeur TeleacNot; Lex Heerma van Voss, hoogleraar faculteit Geesteswetenschappen; David Veldman, bladmanager/tekstschrijver Uitgeverij Virtumedia; Olfert Koning, communicatieadviseur GGZ Nederland; Marianne Hoornenborg, ondernemer De Recht & Krom Producties.

Art direction & vormgeving Flow design + communicatie, Utrecht.
Druk Pijper Media, Groningen.

ISSN 1338-4703
20e jaargang, #75.
© Universiteit Utrecht
Overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan. Illustrer wordt gedrukt op milieuvriendelijk fsc-papier.

Volg ons op Facebook en LinkedIn: Alumni Universiteit Utrecht

Tegen de vervreemding

James Kennedy de nieuwe dean van University College Utrecht

Vanaf 1 oktober is de historicus James Kennedy de nieuwe ‘dean’ van University College Utrecht. Kennedy is opgegroeid in Orange City, Iowa, maar kwam door een

Nederlandse moeder regelmatig in Nederland. In 1991 kwam hij er met behulp van een Fulbright-beurs onderzoek doen. Uiteindelijk werd hij in 2003 hoogleraar aan de Vrije Universiteit, vervolgens aan de Universiteit van Amsterdam, en nu dus aan de Universiteit Utrecht. Hij schrijft regelmatig columns in dagblad Trouw en werkt momenteel, in opdracht van Cambridge University Press, aan een overzichtswerk van de Nederlandse geschiedenis vanaf de vroege Middeleeuwen tot nu.

Verleden of heden? Ongetwijfeld het verleden. Door kennis van het verleden krijg je weet van het gewicht van het heden, kun je er een taxatie van maken. Ik ben minder dan veel andere historici er vies van om over het heden te spreken, maar altijd met het verleden in het achterhoofd. Ook al zijn er geen één-op-één parallellen te trekken, het verleden biedt wel lessen. Enerzijds waarschuwingen: niet alles is maakbaar. Anderzijds het besef dat dingen terugkomen. De vriendjespolitiek van nu lijkt bijvoorbeeld erg op het premoderne patronagesysteem.

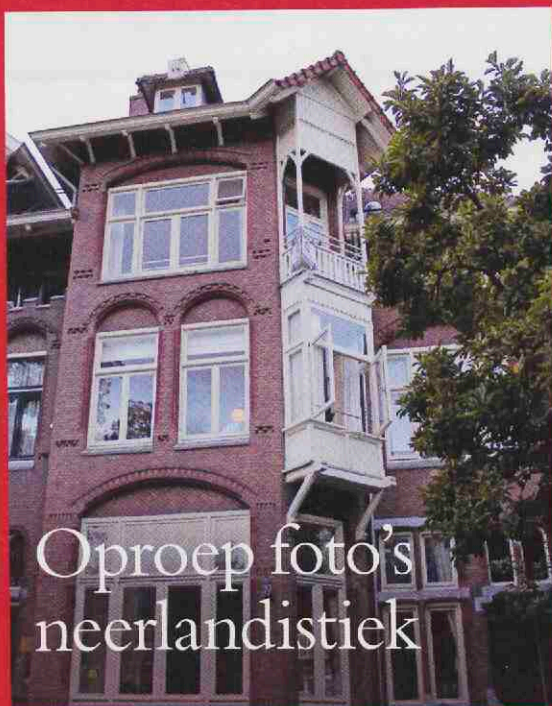
College of universiteit? College, en dat heeft denk ik te maken met mijn studie in de vs, waar ik vaak ben tegengekomen dat waardering voor een studie veel te maken heeft met kleinschaligheid, met het besef dat er iemand is die inspireert en om je geeft. Het is wel goed

dat een college gekoppeld is aan een universiteit van waaruit veel disciplinaire input komt. Maar voor de student is een brede bacheloropleiding te verkiezen. De cruciale keuzes in je leven maak je op latere leeftijd, na een ontdekkingstocht die je samen met anderen maakt, met je studiegroep of je mentor. Dat proces komt meer tot zijn recht in een kleinschalige setting.

Wat betreft alumni beleid: fondswerving op zijn Amerikaans of relatiemanagement op z'n continentaal-Europees? Ik vind beide termen niet hartverwarmend. Ze hebben allebei een utilitaire bijklank, terwijl het bij alumni toch zou moeten gaan om het opbouwen van relaties, het zoeken naar en uitbouwen van gedeelde gedrevenheid. Dus ja: de nadruk leggen op relaties, maar feitelijk doe je dat met fundraising ook. Ook daarmee geef je invulling aan wat je tot een gemeenschap maakt.

Boek of column? Ik kom er te weinig aan toe, omdat ik zo veel verschillende dingen om handen heb, maar heb een voorkeur voor boeken. Het schrijven van een boek is toch de maatstaf voor wat een historicus zou moeten of willen doen.

Wat betreft ‘rethink’: meebuigen of pareren? Meebuigen. Het probleem van de universiteit van nu is de vervreemding; de mensen die werken of studeren aan de universiteit kunnen hun verlangens en inzichten te weinig vormgeven — ik weet niet of dat overal zo is, maar zeker bij de Geesteswetenschappen wordt die vervreemding breed gevoeld. Dat moet serieus genomen worden en dat doe je niet door die kritiek te pareren. Er moet een andere universitaire cultuur komen, met zeggenschap op de werkvloer, bijvoorbeeld bij het invullen van het curriculum. Een top-down aanpak werkt niet meer. ◀

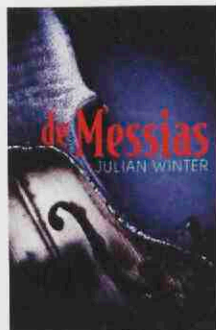

Het Instituut de Voors voor Nederlandse Taal- en Letterkunde dat vanaf 1976 ongeveer twee decennia was gevestigd aan de Emmalaan

Voor een publicatie over 200 jaar Neerlandistiek aan de Universiteit Utrecht is de auteur op zoek naar (historisch) illustratiemateriaal. Beschikt u over foto's of ander beeldmateriaal dat te maken heeft met uw studie, studenten en medewerkers, de vakgroep of het instituut voor Neerlandistiek, neem dan s.v.p. contact op met maurice.van.lieshout@icloud.com

Oproep foto's neerlandistiek

Hoogleraren Geesteswetenschappen en Geowetenschappen schrijven samen roman

Een knap staaltje van interdisciplinaire en buitencurriculaire samenwerking tussen twee Utrechtse hoogleraren: faculteitshoogleraar Geesteswetenschappen en vice-rector onderzoek van de Universiteit Utrecht Wiljan van den Akker en bijzonder hoogleraar Fysische Geografie Esther Jansma hebben samen een roman geschreven onder het pseudoniem Julian Winter. *De Messias* is een roman over liefde voor eeuwige schoonheid, geloof in wetenschappelijke objectiviteit en bewondering voor genieën. Met *De Messias* publiceren Van den Akker en Jansma hun eerste gezamenlijke roman. Eerder vertaalden ze samen gedichten van de Amerikaanse dichter Mark Strand.

Interactieve app tegen slapeloosheid

Onderzoekers van de Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam en de TU Delft hebben een app ontwikkeld die gebruikers ondersteunt om beter te leren slapen. Er zijn allerlei manieren om behandelingen bij slapeloosheid te ondersteunen met technologie, bijvoorbeeld apps die je slaap meten of slimme wekkers die je op het juiste moment wakker maken. Slechts de helft van de mensen met slaapproblemen maakt zo'n door technologie ondersteunde slaapprogramma daadwerkelijk af. De onderzoekers lieten onlangs zien dat de effectiviteit van behandelingen bij slapeloosheid gerelateerd is aan therapie-trouw. Om de effectiviteit van slaap-

training te verhogen, ontwikkelden de onderzoekers een interactieve virtuele coach, de SleepCare-app.

►► www.ikgalekkerslapen.nl (op dit moment alleen nog beschikbaar voor Android).

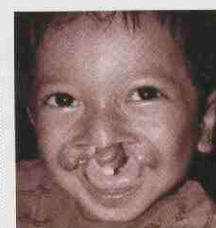
Wat werkt echt tegen pesten?

Scholen zijn sinds dit schooljaar verplicht om pesten aan te pakken. Maar de anti-pestprogramma's die scholen hierbij kunnen gebruiken, zijn nog niet goedgekeurd door de overheid. Onder leiding van ontwikkelingspsycholoog Bram Orobio de Castro van de Universiteit Utrecht gaan wetenschappers de komende jaren de effecten van tien anti-pestprogramma's onderzoeken.

►► Op www.watwerkttegenpesten.nl staat meer informatie over het onderzoek.

Door alumni opgerichte stichting bestaat 20 jaar

Stichting Bridge the Cap, een initiatief van vier alumni van de Universiteit Utrecht, bestaat dit jaar 20 jaar. De inzet was het brengen van kennis naar (toen alleen) Vietnam en het opereren van kansloze 'Hazenlip'-kinderen. De stichting is altijd een bescheiden, maar effectieve stichting gebleven die met veel (vrijwillige) inzet een groot aantal specialisten heeft opgeleid en duizenden kinderen heeft geopereerd. Thans werkt de club voornamelijk in

Utrechts Psalter op UNESCO-lijst

Het Utrechts Psalter is in oktober toegevoegd aan het Memory of the World Register van UNESCO. Op deze lijst met documentair erfgoed van wereldbetekenis staan onder andere ook het originele *Dagboek van Anne Frank* en de *archieven van de VOC*. Het rijk geïllustreerde psalmboek werd rond 830 gemaakt in of nabij Reims. Het bevat 150 psalmen en zestien Bijbelse liederen die op een voor die tijd revolutionaire manier zijn geïllustreerd. Via Engeland is het Psalter uiteindelijk in 1716 in bezit gekomen van de universiteitsbibliotheek.

Twee unieke manieren om het Utrechts Psalter te zien:

In 2013 wierf het Utrechts Universiteitsfonds onder alumni voor een hoogwaardige digitale uitgave van het Utrechts Psalter. Het gedoneerde bedrag was €18.500,- waarmee de doelstelling was behaald. Een prachtige digitale editie is nu beschikbaar op www.utrechtspalter.nl. Op 12 november organiseert de Universiteit Utrecht een sfeervolle avond rond een korte tentoonstelling van het Psalter in Museum Catharijneconvent, waarbij alumni van harte zijn uitgenodigd.

►► www.uu.nl/alumni (zie agenda).

Laos. Financiën worden verkregen uit donaties en eigen bijdragen en het bescheiden budget wordt zuinig beheerd. Een financieel aanbod van de minister van Ontwikkelingssamenwerking werd vanwege de voorziene bureaucratie ooit vriendelijk maar resoluut afgewezen.

►► www.stichtingbridgethegap.nl.

Op weg naar een duurzame arbeidsmarkt

Om invulling te geven aan haar opdracht bijdragen te leveren aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen organiseerde de Universiteit Utrecht onder meer op 14 oktober jl. de conferentie *Blik op de Wetenschap*. Dit jaar had die als thema *Op weg naar een duurzame arbeidsmarkt*. Ter ondersteuning van die conferentie schreven zes hoogleraren uit verschillende disciplines een essay over de toekomst van de arbeidsmarkt, met name over het belang van participatie en benutting van

talent. Graag bieden wij u dit essay aan, als middel om met elkaar in gesprek te gaan over dit vraagstuk. U treft de publicatie als pdf (zowel in Nederlands als Engels) aan op de website. Mocht u het boek liever in gedrukte vorm ontvangen, dan kunt u een exemplaar opvragen via mailadres blikopwetenschap@uu.nl.

►► www.uu.nl/blikopwetenschap.

Religiewetenschapper Birgit Meyer krijgt NWO-Spinozapremie

Birgit Meyer, hoogleraar Religiewetenschap aan de Universiteit Utrecht, heeft van NWO de Spinozapremie gekregen.

Deze prijs is een eerbetoon voor het wetenschappelijke werk van Meyer, en bestaat uit 2,5 miljoen euro voor verder wetenschappelijk onderzoek. De Spinozapremie is de hoogste wetenschappelijke onderscheiding in Nederland.

Meyer onderzoekt religie in haar sociale context, waarbij ze invalshoeken uit de religiewetenschap, antropologie, filosofie en mediastudies combineert. Het verbinden van vakgebieden die voorheen los van elkaar stonden, heeft Meyer grote internationale waardering opgeleverd.

Meyer streeft ernaar om de veranderende rol van religie in onze tijd te begrijpen en te laten zien dat wetenschappelijk onderzoek naar religie cruciaal is voor een beter begrip van onze wereld in het begin van de 21ste eeuw. Meyers onderzoek opent een nieuwe, veelbelovende richting van religieonderzoek, die onder andere kan helpen om de hernieuwde en wereldwijde belangstelling voor religie (bijvoorbeeld de islam, maar ook nieuwe vormen van christendom, zoals de succesvolle pinksterbeweging in Afrika) te duiden.

Utrecht, 2 oktober 2015 — Zo'n zestig studenten van uiteenlopende nationaliteiten zijn bijeengekomen in De Oude Hortus van het Universiteitsmuseum. Wat hebben ze gemeen? Ze zijn allen geselecteerd voor een Utrecht Excellence Scholarship. Na een warm welkom en felicitaties van de voorzitter van het College van Bestuur, **Marjan Oudeman**, maken de bursalen kennis met elkaar en met hun donateurs. Vrolijk pratend delen ze hun ervaringen. Twee van hen, een oud-bursaal en een nieuwkomer, beiden met Turkse wortels, vertellen over hun achtergrond, keuzes en ervaringen met Nederland en de Universiteit Utrecht.

'De kwaliteit van onderwijs is het beste in Utrecht'

Twee generaties Utrecht Excellence bursalen

of Social and Behavioural Sciences. Zonder deze beurs was deze master voor haar niet mogelijk geweest. Dan had zij later geen PhD behaald aan de Universiteit Maastricht. En had zij haar kennis over (trans)nationalisme, etniciteit, internationale migratie en integratie, nu niet wereldwijd met academici en beleidsmakers kunnen delen in haar werk als onderzoeker en docent bij de United Nations University — Merit en Graduate School of Governance Maastricht.

Een blinkend voorbeeld

De Utrecht Excellence Scholarship (UES) is bedoeld voor uitblinkende niet-Europese studenten die het aan financiële middelen ontbreekt om aan in Utrecht te studeren. Voor de universiteit biedt deze beurs een uitgelezen kans om internationaal talent en kennis binnen te halen. Een win/win situatie, aldus

'Hier kun je de tijd nemen om na te denken over wat je echt wilt.'

gastspreker **Dr. Özge Bilgili**, als alumna een voorbeeld voor de nieuwe lichter. Zij kreeg in 2007 de UES toegewezen voor de tweejarige master *Migration, Ethnic Relations and Multiculturalism* aan de Graduate School

De nieuwe lichter

Eerstejaarsstudente **Meltem Naz Kaşo** is vanaf september gestart met de tweejarige master *Gender and Ethnicity* aan de Graduate School of Humanities. Al van jongs af aan is zij geïnteresseerd in identiteit en hoe deze gevormd wordt. Zij begon haar onderwijs in Turkse openbare scholen samen met kinderen waarvan de ouders weinig geld hadden. Haar familie was fortuinlijker, maar heeft hiervoor hard gewerkt. Meltem: "Elke generatie ging weer een stap verder; mijn oma was analfabeet, mijn moeder ging voor het eerst in Turkije studeren en slaagde cum laude, en ikzelf heb een internationale vooropleiding genoten." Met geluk, financiële steun, maar vooral met veel inzet en motivatie behaalde zij haar Internationaal

Baccalaureaat aan het United World College of the Adriatic en haar Bachelor in Comparative Human Development aan The University of Chicago.

De keuze voor Nederland

Özge kreeg een goede internationale voorbereiding op het American Robert College, een Amerikaanse high school in Istanboel. Meltem woonde onder meer in Frankrijk, Italië en Armenië. "Na mijn bachelor in Amerika wilde ik graag verder studeren in Europa. Vrienden zeiden dat ik naar Nederland moest gaan, omdat de kwaliteit van onderwijs daar het beste is en dan met name in Utrecht. En de sociaal-economische omstandigheden in Nederland zijn beter dan in Turkije; er is meer (gender)gelijkheid." Özge heeft geen problemen ervaren met ongelijke rechten

'Mensen vinden dat ik direct ben, maar nu valt zelfs mijn mond soms open!'

in Turkije, maar is zich er altijd van bewust geweest dat dit speelt. Ook zij koos doelbewust voor Nederland: "Ik heb een Bachelor of Arts in Sociology gedaan aan de Franse Galatasaray University in Istanboel, en ben op uitwisseling geweest in Parijs. Frans onderwijs beviel mij echter niet. Mijn docenten raadden mij aan om naar Nederland te gaan. Ik had toen al vooral interesse in migratie en Utrecht bood een kwalitatief hoogstaand programma aan op dit gebied."

Jezelf ontdekken in een nieuw land

Meltem: "Het is altijd goed om uit je comfortzone te stappen, een nieuwe atmosfeer te onderzoeken en nieuwe verhalen te verzamelen. In een ander land zie je alles met een frisse blik." Wat haar tot nu toe

Özge Bilgili (l.) en Meltem Naz Kaşo met collegevoorzitter Marjan Oudeman

erg verwonderd over Nederlanders, is hun directheid. "Overall waar ik ben geweest vinden mensen dat ik direct ben, maar nu valt zelfs mijn mond soms open! Mensen in Turkije zijn terughoudender." Özge vindt dit vooral een positieve eigenschap. "Iedereen is lekker duidelijk en zegt wat hij denkt. Het kan misschien onbeleefd overkomen, maar het is welgemeend." Een ander positief aspect van Nederland vindt ze de relaxte sfeer. "In Turkije moet je overal voor vechten en ploeter je steeds maar door. Hier kun je de tijd nemen om na te denken over wat je echt wilt." Dit is dan ook haar advies de andere studenten die net gearriveerd zijn: "Neem de tijd en geniet ervan. Laat je niet leiden door anderen, maar probeer zelf dingen uit en doe nieuwe ontdekkingen."*

Van toegevoegde waarde

Özge vindt Nederlanders heel open, maar niet altijd even goed geïnformeerd. "Sommige Nederlanders die ik tijdens mijn master ontmoette hadden niet voldoende kennis over andere culturen. Daarom is het belangrijk dat niet-Europese studenten hun stem laten horen en dat Nederlanders luisteren naar wat wij te zeggen hebben. Zo gaan zij misschien anders tegen bepaalde zaken aankijken." Meltem: "Wat mij tot nu toe opvalt, is dat mensen ongeacht hun afkomst heel kritisch zijn. Zij erkennen hun eigen subjectiviteit en vooroordelen en hier wordt openhartig over gepraat." Volgens haar

maakt de Utrecht Excellence Scholarship kennisuitwisseling tussen verschillende culturen mogelijk. "Niet-Europese studenten zijn voor de universiteit van onschatbare waarde, omdat zij nieuwe ideeën en perspectieven meebrengen. Alleen al de aanwezigheid van een moderne, uitgesproken en hoogopgeleide Turkse verbreekt het stereotype dat sommige mensen hebben en zet hen aan het denken. Natuurlijk ben ik dankbaar dat ik met deze beurs hier kan studeren, maar ik voeg zelf ook iets belangrijks toe." ◀

*Een paar van haar favoriete ontdekkingen zijn café Tilt (gezellig spellen met vrienden), het Wilhelminapark, het Ledig Erf en café Derat (klein maar knus).

Geef studenten de kans van hun leven
Draagt u ook bij aan de Utrecht Excellence Scholarships voor internationale topstudenten van buiten Europa? Met hun talenten versterken zij niet alleen de intellectuele en internationale positie en ontwikkeling van de universiteit, maar ook de economie van hun moederland.

U kunt bijdragen door een gift over te maken op IBAN NL 43 INGB 000 00 14475 ter attentie van het Utrechts Universiteitsfonds onder vermelding van UES. Uw gift kom 100% ten goede aan een beurs!

▶▶ Meer informatie: www.uu.nl/doorgeven

Giliam Kuijpers

Gedreven door de mens achter arts en patiënt

“Het archetypische beeld van de dokter in de witte jas met een stethoscoop is zo ontzettend sterk. Het is lastig om iets anders te gaan doen.”
Giliam Kuijpers (Geneeskunde — afgestudeerd 1996) besloot dit voorjaar definitief te stoppen als kinderarts. Ze werkt nu als directeur Beleid & Advies bij de artsenfederatie KNMG. Het was een lange, maar waardevolle weg om uiteindelijk deze bevrijdende keuze te maken.

We spreken elkaar op een vrijdagmiddag als Kuijpers zich verheugt op een reünieweekend met haar oud-huisgenoten van de Nicolaas Beetsstraat, een huis met vrouwen van verschillende studentenverenigingen. Zelf was ze lid van Veritas: “Ik heb er mijn man en beste vrienden ontmoet. Raar eigenlijk, want ik was behoorlijk wars van al die mores en ondergroepsdruk dingen doen die je eigenlijk niet leuk vindt. Ik schopte er samen met mijn jaarchubgenoten behoorlijk tegenaan.” Als vaste activiteit noemt ze de legendarische zondagavond disco van Veritas.

Kuijpers was al vroeg in haar jeugd op het spoor gezet van de studie Geneeskunde: “Ik was als kind astmatisch en ik vond die dokter met witte jas reuze-interessant. Toen wist ik dat ik kinderarts wilde worden.” Toch was het alles behalve een rechte weg die haar tot de kindergeneeskunde bracht: “Ik vond andere dingen

‘Ik wilde ook kijken hoe ik artsen beter voor elkaar kon laten zorgen.’ — Giliam Kuijpers

ook leuk. Ik werkte tijdens mijn studie met veel plezier aan mijn tentamen psychiatrie en ik raakte steeds meer geïnteresseerd in menselijk gedrag en onderwerpen als ethiek en gezondheidsrecht. Toen ik tijdens mijn co-schappen werkte bij een psychiatrische instelling, overwoog ik ook echt die richting te kiezen, maar ik kreeg te maken met een geval van psychose in mijn familie en dat zou nota bene zijn weg vinden naar de instelling waar ik toen meeliep. Dat kwam wel heel dichtbij. In dezelfde periode werd ik benaderd voor een plek als arts-onderzoeker in het Wilhelmina Kinderziekenhuis. Het was een aanbod dat ik niet kon weigeren.”

Ommekeer

Kuijpers benadrukt graag dat haar loopbaan heel organisch is verlopen en dat ze altijd haar hart heeft gevolgd. Toch was de werkdruk hoog en was zij niet ongevoelig voor de ‘perfectionistische meisjescultuur’. In 2005, toen Kuijpers al twee jaar werkte als kinderarts bij Tergooi Ziekenhuis, kreeg ze een hartinfarct. Het bleek een ommekeer in haar carrière: “De acute zorg liet ik vallen en ik kon mijn aandacht

meer richten op waar ik echt geïnteresseerd in was: de mens achter de patiënt. Ik raakte niet alleen betrokken bij sociale pediatrie en kindermishandeling, ik wilde ook kijken hoe ik artsen beter voor elkaar kon laten zorgen door meer aandacht

Mijn Utrecht Giliam

Studie **Geneeskunde 1989–1996**

Vereniging **C.S. Veritas**

Huis **vrouwelijk studentenhuis De Beets** aan de Nicolaas Beetsstraat met leden van verschillende verenigingen
Favoriete plek **“Na mijn studie woonde ik korte tijd aan de Donkerstraat, met uitzicht op de Dom, waar ik ook nog een tijdje gids was.”**

Belangrijkste studie-ervaring **“Tijdens mijn coschappen psychiatrie werd ik begeleid door een psychiater in opleiding — Bertine Lahuis (ook UU-alumna, red.). Zij liet me inzien hoe lastig het is om met de studie geneeskunde iets anders te doen dan dokter worden.”**

te besteden aan persoonlijke gesprekken en intervisie.” In haar functie van medisch manager kwaliteit die ze vervulde naast die van kinderarts merkte ze hoe leuk ze het vond om organisaties te leren kennen en hoe waardevol het kon zijn om verbindingen te leggen en samenwerking te zoeken: “Ik merkte dat iedereen het wilde, maar door de waan van de dag kwam niemand er ooit aan toe.” Kuijpers ging een masteropleiding verandermanagement volgen, waarin ze mensen leerde kennen uit andere sectoren. Het bleek voor haar heel inspirerend om te leren hoe andere sectoren zijn georganiseerd en hoe ze veranderen. Een en ander heeft uiteindelijk geleid tot de keuze dit jaar om haar stethoscoop definitief af te leggen: “Het was zo moeilijk om eruit te stappen, maar alle stappen die ik in dit proces heb gezet, waren waardevol en ik voel me nu echt bevrijd.”

De immateriële belangen van de arts

De KNMG behartigt de immateriële belangen van de arts. Kuijpers: “We zitten echt in het centrum van de zorg en regelmatig bij het ministerie van vws aan tafel.”

Als voorbeeld van concrete zaken noemt ze bevlogen artsen die een groot deel van hun tijd geen directe patientenzorg verrichten maar bijvoorbeeld werkzaam zijn in het wetenschappelijk onderzoek en daardoor het risico lopen om geschrapt te worden uit het BIG register. Maar de ambities van Kuijpers reiken verder:

“Over vijf jaar hoop ik dat er een brug is geslagen tussen de KNMG en de artsen in het land en dat we elkaar kunnen inspireren op gebieden als werkcultuur en ethiek.” Kuijpers realiseert zich dat niet iedere arts hierop zit te wachten: “Het beeld van de heroïsche arts is heel sterk.” Maar ze ziet ook ontwikkelingen: “Tijdens mijn studie was voor dit soort onderwerpen nog nauwelijks aandacht op de universiteit, maar nu heb ik al met meerdere studenten om de tafel gezeten die heel geïnteresseerd zijn.” ◀

Loopbaantip:

Praat met mensen uit andere sectoren. Stap uit het (medisch) denkkader en verruim je blikveld.

Benoemingen

▶▶ Giliam Kuijpers

Geneeskunde (1994)

Is benoemd tot directeur Beleid & Advies van artsenfederatie KNMG

Albert Roëll

Rechten (1982)

Is benoemd tot bestuursvoorzitter KPMG

Niels van Aalten

Rechten (2002)

Is benoemd tot partner van Holland Venture Tech Fonds

Joris van Eijk

Natuurwetenschap en innovatiemanagement (2001)

Is benoemd tot directeur Zorg van Menzis

Sascha Stavenuiter

Rechten (2003)

Is als advocaat Bestuursrecht in dienst getreden bij Fort Advocaten

Anthony Ruys

Rechten (1974)

Is benoemd tot voorzitter Museum Beelden aan Zee

Aalt Dijkhuizen

Diergeneeskunde (1983)

Is door de Europese Commissie benoemd tot topexpert Agri & Food

Tom Roos

Rechten (1981)

Is benoemd tot lid van de raad van commissarissen van Coöperatie Univé Regio +

Robbert Vos

Film- en televisiewetenschappen (2013)

Is benoemd tot voorzitter van de beroepsvereniging van nieuwe film- en televisiemakers VERS

Margriet Schneiders

Geneeskunde

Is benoemd tot bestuursvoorzitter UMC Utrecht

Door Geven 2015

Restauratie en presentatie van wiskundige 3D-modellen

De illustratie betreft het kubische regeloppervlak van Cayley. Afbeelding met dank aan Restauratieatelier Heerewaarden, A.A. Koster en J.W. Pette.

Het **Mathematisch Instituut** in Utrecht beschikt over zo'n tachtig verschillende wiskundige 3D-modellen die meer dan honderd jaar oud zijn. In de negentiende eeuw werden steeds ingewikkelder krommen en oppervlakken in de 3-dimensionale ruimte bestudeerd door wiskundigen. Vooral in Duitsland was er aan het eind van die eeuw belangstelling om die wiskunde-objecten niet alleen met behulp van woorden of formules te begrijpen, maar ook om ze gemakkelijk zichtbaar te maken via modellen van gips of van draden van ijzer en katoen. In de twintigste eeuw hield de wiskunde zich bezig met steeds ingewikkelder problemen, die moeilijker waren om te visualiseren en de eisen van precisie voor publicaties werden hoger. Onder meer hierdoor raakten de modellen uit het zicht. Door de opkomst van computers is het steeds gemakkelijker geworden om zelf visualisaties te maken. Enigszins paradoxaal heeft dit weer geleid tot meer interesse in de oude modellen, omdat wel

duidelijk werd dat daarin enorm veel know-how is verwerkt om tot goede resultaten te komen. En ze zijn erg nuttig bij Computer Aided Geometric Design. Bovendien verbeelden de modellen geschiedenis en schoonheid van de wiskunde en zijn dus de moeite waard om te restaureren. Het Utrechts Universiteitsfonds roept alumni op om hieraan bij te dragen.

Mijlpaal: Haagse alumni maken visiting professor mogelijk

In 2014 heeft een aantal alumni uit Den Haag en omstreken het initiatief genomen om een geefkring op te richten financiële bijdragen te verlenen aan wetenschappelijk onderzoek en onderwijs van de Universiteit Utrecht. De leden van de kring, die luistert naar de naam Hofvijverkring, hebben zelf een project uitgekozen dat hen aanspreekt. Zij ondersteunen zo de desbetreffende wetenschapper gedurende een aantal jaren waarbij zij regelmatig worden bijgepraat over de voortgang van 'hun' project. Het eerste project dat de Hofvijverkring ondersteunt, is de regeneratieve geneeskunde: het doel om de komende vijf jaren een Hofvijverkring Regenerative Medicine Visiting Scientist mogelijk te maken is met 50 leden en toezeggingen van maar liefst € 125.000,- nu bereikt. De samenwerkende instituten in de regeneratieve geneeskunde (umc Utrecht, Diergeneeskunde en het Hubrecht Instituut) hebben inmiddels professor Loren Field bereid gevonden om begin 2016 naar Utrecht te komen. Field is een erkend cardioloog en zeer vooraanstaande wetenschapper op het gebied van regeneratie van de hartspier en kan veel betekenen voor het verbeteren van de samenwerking tussen Utrecht en de Verenigde Staten.

Draag bij aan de schoonheid van wiskunde

Het project kan uw hulp goed gebruiken. U kunt bijdragen door een gift over te maken op IBAN NL43INGB0000014475 ter attentie van het Utrechts Universiteitsfonds onder vermelding van wiskundige modellen.

►► Meer informatie of liever geven aan een ander project, bijvoorbeeld via onze Crowdfundingsite?

Ga dan naar www.uu.nl/alumni

Nalaten aan de wetenschap

Legaat met bijzonder verhaal

Op 23 september 2013 overleed jeugdarts in ruste mevrouw An Vercruysse-Brouwers. Zij studeerde van 1950 tot 1960 Geneeskunde aan de Universiteit Utrecht. Dit voorjaar kreeg het Utrechts Universiteitsfonds het bericht dat mevrouw Vercruysse-Brouwers een aanzienlijk deel van haar vermogen heeft nagelaten aan zeven goede doelen. Het Universiteitsfonds heeft € 110.000,- ontvangen.

In een tijd dat het nog niet vanzelfsprekend was voor vrouwen om te studeren en de familie Brouwers — negen broers en zussen — niet over de financiële middelen beschikte om haar studie te bekostigen, was zij vastberaden om Geneeskunde te studeren, een doel dat ze bereikte na het volgen van de MULO, de MMS en het staats-examen. De studie volgde ze — om het te kunnen financieren — voornamelijk in de avonduren. Van een renteloos voorschot wilde ze niets weten. Na haar studie werkte ze een aantal jaren als assistent chirurgie en internist in Haarlem. Eigenlijk was het haar bedoeling om te werken in een ontwikkelingsland, maar dat bleek na haar huwelijk met een architect niet zo makkelijk. Ze studeerde sociale geneeskunde en keerde in 1964 terug naar Utrecht om te werken als jeugdarts bij het consultatiebureau, MOB Utrecht en

An Vercruysse-Brouwer in 1962

Stichting Christoffor, een instelling voor geestelijk gehandicapten. Ze is professioneel actief gebleven tot 1988. Tijdens haar werkzame leven was zij als vrijwilliger ook betrokken bij vele initiatieven in Utrecht: zowel als voorlezer in verzorgingstehuizen als bij het onderhoud van Park Bloeyendaal en de katholieke kerk. Ze was cultureel en breed geïnteresseerd. Ze heeft zichzelf echter nooit op de voorgrond gezet. Zij wordt door haar familie herinnerd als een ruimhartige en betrokken, maar ook bescheiden en gedisciplineerde vrouw met veel verantwoordelijkheidsgevoel, waarden die ze van huis uit heeft meegekregen.

Het Universiteitsfonds is dankbaar voor het vertrouwen van mevrouw Vercruysse-Brouwer en zoekt naar een passende besteding binnen de universiteit voor haar legaat.

De Univeriteit Utrecht in uw testament

Het Utrechts Universiteitsfonds ontvangt geregeld legaten. Behalve het legaat van mevrouw Vercruysse-Brouwer ontving het fonds dit jaar ook:

- € 27.000,- uit het vermogen van mevrouw Regina van Erkel (Geneeskunde 1963) — zonder oormerk;
- € 25.000,- uit het vermogen van mevrouw E.B.M. Lottman ten behoeve van de Collectie Keltische Talen van de Universiteit Utrecht;
- € 5.000,- uit het vermogen van mevrouw Mollenhof-Beltman ten behoeve van de faculteit Diergeneeskunde of meer specifiek een project dat tot doel heeft het verminderen, verfijnen en vervangen van dierproeven.

Het fonds beijvert zich om de legaten zoveel mogelijk in de geest van de overledene te investeren in de Universiteit Utrecht en bouwt dus graag een band op met mensen die overwegen het fonds

in hun testament op te nemen. Neem hiervoor contact op met Robbert Jan Feunekes via R.J.Feunekes@uu.nl of bel (030) 253 8680.

Professor Trappeniers

Nieuw Fonds op Naam

Het Trappeniers-Wols Fonds is ingesteld door Maureen Trappeniers en Rien Wols, ter ere van en in herinnering aan hun (schoon)vader professor Trappeniers (1922–2004). Het vermogen wordt gevormd vanuit diens nalatenschap. Het fonds beoogt experimenteel (promotie-)onderzoek te bevorderen bij voorkeur op, maar niet beperkt tot het gebied van de exacte en levenswetenschappen.

Trappeniers promoveerde in de Fysische Chemie aan de Vrije Universiteit Brussel, was verbonden aan het Belgische Instituut voor hoge drukken en hoogleraar aan de universiteit Groningen, voordat hij werd aangesteld als hoogleraar Experimentele en technische natuurkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Daarnaast vervulde hij vele bestuursfuncties, onder andere bij de Nederlandse Natuurkundigen Vereniging, de Stichting Academisch Rekencentrum Amsterdam en hij was lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

Als kind al kwam **Eva Alisic** (34), alumna PhD psychologie, onderzoeker aan Monash University in Melbourne en hoofd van het Trauma Recovery Lab, graag op de plekken waar het verschil gemaakt werd, zoals bij de brandweer en op de Eerste Hulp. Nu maakt zij als onderzoeker het verschil voor kinderen die een traumatische gebeurtenis meemaken en helpt zij andere jonge wetenschappers op weg.

‘Zoek je eigen weg’

Open en zorgvuldig vertelt Eva Alisic via Skype haar verhaal. Delen ervan dan, want haar curriculum vitae is te uitgebreid om helemaal te doorlopen. Rode draden in haar verhaal zijn nieuwsgierigheid, samenwerken en de link tussen theorie en praktijk. Tijdens haar studie Psychologie werkte Eva als vrijwilliger bij de Kindertelefoon. Ze raakte er gefascineerd door de veerkracht van kinderen en hoe ze om kunnen gaan met schokkende gebeurtenissen.

Eva besloot dat ze wilde werken bij het landelijk psychotraumacentrum voor kinderen en jongeren,

in Utrecht. Ze kreeg er de kans een PhD-onderzoek op te zetten.

Hoewel ze liever op de klinische afdeling wilde werken, nam ze de mogelijkheid toch aan. Overigens niet zonder succes, want ze rondde haar PhD cum laude af en ontving

de J.C. Ruigrok Prijs voor haar proefschrift.

Eva onderzoekt hoe kinderen omgaan met traumatische gebeurtenissen, zoals een auto-ongeluk of de plotselinge dood van een ouder. Ze kreeg de vrijheid om hierin haar eigen nieuwsgierigheid te volgen.

“Ook nu ik ben ‘bekeerd’ tot de wetenschap, blijf ik de connectie met de praktijk opzoeken. Wat zijn de onderliggende regels van de problemen die we in de praktijk zien, wat geldt voor een grotere groep en hoe maken we vanuit het onderzoek de vertaalslag weer naar de praktijk? Op basis van ons onderzoek hebben we bijvoorbeeld een ‘toolkit’ voor basisschoolleerkrachten gemaakt, een boekje en een website om hen te ondersteunen wanneer een kind een schokkende gebeurtenis heeft meegemaakt.”

Eva is nu bijna vier jaar werkzaam als onderzoeker

aan Monash University in Melbourne, waar ze een eigen onderzoeksgroep leidt. Hier verdiept ze zich nog verder in de vraag hoe kinderen het best ondersteund kunnen worden na een trauma. Ze werkt samen met artsen en verpleegkundigen op de spoedeisende hulp en de ouders van de kinderen.

Naast de koppeling met de praktijk, is ook internationale samenwerking een belangrijk thema voor Eva. “Er is zo veel te leren van hoe andere mensen naar hetzelfde thema kijken. Samen komen we tot betere oplossingen.” Om die reden nodigt ze niet alleen internationale onderzoekers uit in haar onderzoeksgroep, maar is Eva ook mede-voorzitter van de Global Young Academy, die bruggen bouwt tussen wetenschap en maatschappij, en een internationaal platform biedt aan veelbelovende jonge wetenschappers.

Dit alles in de overtuiging dat wetenschappers een verplichting hebben naar de maatschappij. “Laat de wetenschap een voedingsbodem zijn voor goed beleid. Als vijf mensen je paper lezen, is dat niet goed genoeg. Leg contact met de beleidsmakers, neem het initiatief om de dialoog aan te gaan, ook als het niet meteen resultaat geeft.”

Hierin schuilt ook de belangrijkste tip die Eva heeft voor andere jonge mensen die een wetenschappelijke carrière ambiëren: “Als je weet wat je wil, zijn er vaak meerdere wegen naar Rome. Sta open voor mogelijkheden en gebruik de speelruimte die je hebt, hoe beperkt die ook is. Om goed te worden in wat je doet, is het vooral belangrijk om je eigen weg te kiezen.” Haar route naar succes is niet de meest voor de hand liggende geweest, maar de behoefte om daar te zijn waar het verschil wordt gemaakt, bepaalde Eva’s eigen weg. ◀

‘Laat de wetenschap
een voedingsbodem
zijn voor goed beleid.’

Mijn Utrecht

Eva

Studie **PhD Psychologie (2006–2011)**.
Favoriete plek in Utrecht **"De binnenstad met zijn cafétjes, oude straatjes en mooie gebouwen staat in groot contrast met Australië; die historie mis ik wel."**

Belangrijkste studie-ervaring

"In Grenoble, waar ik een jaar studeerde, zei een docent bij een kritische vraag uit de zaal dat als we er niet in geloofden, we maar geen literatuur moesten lezen of naar de film moesten gaan, en zeker geen klinische psychologie moesten studeren. Klinische psychologie werd daar heel anders gedoceerd.

Uiteindelijk was het een eye opener: het dwong me na te denken over wat psychologie voor mij is."

Alumni in beeld

In juli werd Eva Alisic uitgeroepen tot alumna van de maand. Lees over haar en andere (jonge) alumni met een bijzonder verhaal op de nieuwe alumniwebsite.

▶▶ www.uu.nl/alumni/alumni-in-beeld

Interview met hoogleraar Economische en sociale geschiedenis Maarten Prak en hoogleraar Relaties tussen culturen en groepen Maykel Verkuyten.

Een nieuwe Gouden Eeuw dankzij de migranten?

Wat zou de inbreng van wetenschap kunnen zijn in het debat over hoe om te gaan met de migrantenstromen? Volgens **Maarten Prak**, hoogleraar Economische en sociale geschiedenis, leert de zeventiende eeuw vooral “dat het van belang is om het onderwerp niet louter als ‘probleem’ te definiëren.” Ook **Maykel Verkuyten**, hoogleraar Relaties tussen culturen en groepen, onderstreept de noodzaak van het blijven beseffen “dat we te doen hebben met mensen die iets van hun leven willen maken, die niet alleen maar komen om uit onze ruif te eten.”

In de 17de eeuw heeft Nederland grote aantallen vluchtelingen opgenomen. Dat verliep vrij probleemloos en dat is er in zekere zin zelfs debet aan dat die eeuw met het bijvoeglijk naamwoord ‘Gouden’ is gesierd, weet Prak. “In ieder geval zou onze Gouden Eeuw er anders uitgezien hebben zónder die vluchtelingen. Eerst de mensen uit de zuidelijke Nederlanden, uit Antwerpen met name; vervolgens mensen uit Oost-Europa, op de vlucht voor de Dertigjarige oorlog; tenslotte nog de Franse Hugenoten, die in eigen land na het herroepen van het Edict van Nantes door de Zonnekoning ernstig gevaar liepen. Daarbij ging het om niet mis te verstane aantallen: de Noordelijke Nederlanden telden toen zo’n anderhalf miljoen inwoners en die namen alleen in 1685 al zo’n 50.000 vluchtelingen op. Als we dat naar deze tijd zouden vertalen en naar ons huidige inwoneraantal, zou Nederland zo’n half miljoen vluchtelingen moeten opvangen. Dus ik bedoel maar: blijf die aantallen in proporties zien. Op tv krijg je wel beelden van massa’s mensen te zien en verhalen te horen als zou het een tsunami aan vluchtelingen betreffen. Het gaat in Nederland voorsnog om 7000 mensen. Dat is niet niks, maar we kunnen die aantallen best aan.”

De toon van de discussie

We spreken elkaar in een kamertje in de binnenstad, aan de Drift, te gast bij Maarten Prak. Hij en Verkuyten kennen elkaar niet, maar blijken het veelal roerend met elkaar eens te zijn. Ze kennen — zoals je kunt verwachten — de geschiedenis goed, niet alleen

van de 17de eeuw, maar ook van recenter datum. Verkuyten: “Eind jaren tachtig en in de jaren negentig waren er relatief veel problemen, met ongelijkheid en integratie, met name in achterstandswijken met veel buitenlanders, maar deze problemen werden nauwelijks serieus genomen of zelfs ontkend. Als je daar toen iets over durfde te zeggen, werd je al snel uitgemaakt voor racist. Het heeft in Nederland onder meer geleid tot de opkomst van Pim Fortuyn en de — Europees

breed gedragen conclusie — dat de multiculturele samenleving dood is. Die problemen bepalen voor een groot deel de toon van de discussie die we nu over dit onderwerp hebben.”

Kunnen die problemen niet iets te maken hebben met het verschil in de cultureel-godsdienstige achtergrond:

die kwam in de 17de eeuw sterk overeen; er was toch een grotere verwantschap tussen de bewoners van de Nederlanden en de vluchtelingen dan nu het geval is? Prak: “Dat moet je zeker niet overschatten. In Europa werden de religieuze verschillen tussen de verschillende christelijke stromingen als dermate onoverbrugbaar gezien dat er duizenden mensen over de kling zijn gejaagd. Die culturele verschillen zijn er nu misschien wel, maar vergeet niet dat we, zeker waar het vluchtelingen uit Syrië betreft, te maken hebben met een hoog opgeleide populatie. Wat mij steeds weer opvalt bij tv-uitzendingen, is hoe voortreffelijk die mensen Engels spreken, bijvoorbeeld. Dus net als in de Gouden Eeuw: zie die mensen niet louter als kostenplaatje, maar bedenk dat ze ook zouden kunnen bijdragen aan de Nederlandse economie.”

‘Vertaald naar ons huidige inwoneraantal zou Nederland zo’n half miljoen vluchtelingen moeten opvangen.’

Foto: H. B. B. B.

Prof. dr. Maykel Verkuyten is hoogleraar Algemene Sociale Wetenschappen aan de Faculteit Sociale Wetenschappen en academisch directeur van het European Research Centre on Migration and Ethnic Relations (ERCIMER). Hij is antropoloog en sociaal psycholoog en doet al vanaf het begin van de jaren '80 onderzoek naar vraagstukken rond integratie, etnische relaties en culturele diversiteit.

Foto: M. van H. B.

Prof. dr. Maarten Prak is hoogleraar bij de afdeling Economische en Sociale Geschiedenis van het Departement Geschiedenis en Kunstgeschiedenis. Zijn onderzoek concentreert zich op de lotgevallen van de bewoners van Europese — en vooral Nederlandse — steden in de middeleeuwen en vroegmoderne tijd. Onderwerpen die zijn speciale aandacht hebben zijn: burgerschap, instituties, culturele industrie, gilden en menselijk kapitaal.

Migranten of vluchtelingen?

Beide hoogleraren hebben ook bedenkingen met de manier waarop de discussie over het onderwerp wordt gevoerd, zowel in de media als in de politieke arena. Prak: "In tegenstelling tot bijvoorbeeld de BBC maken de Nederlandse media geen goed onderscheid tussen vluchtelingen en migranten. Ingeval van mensen afkomstig uit Syrië is het duidelijk. Als je huis is weggeschoten en je voor je leven moet vrezen, dan ben je vluchteling. Maar mensen die via Lampedusa uit

Afrika komen zijn veelal migranten, mensen op zoek naar een beter leven."

Verkuyten vult aan: "Zowel wettelijk, politiek als qua attitude van de ontvangende samenleving is er een groot verschil tussen vluchtelingen en

Ook in de manier waarop we onszelf zien of positioneren, speelt volgens Verkuyten het verschil tussen vluchteling of migrant een rol. Waar de migrant min of meer zelf verantwoordelijk is voor zijn lot, legt de vluchteling een grotere verantwoordelijkheid bij ons: wij moeten iets met die 'tragedie'. "Voor Duitsers biedt het vluchtelingenvraagstuk een mogelijkheid om wat in het verleden behoorlijk mis is gegaan, weer enigszins goed te maken. Voor Juncker is het een manier om nog eens te wijzen op het belang van Europa."

Prak vindt wel dat sommige politici een kwalijke rol spelen in het debat over de vluchtelingen: "Cameron heeft aangegeven dat hij in vijfjaar maximaal 20.000 migranten wil toelaten in Engeland. Rutte heeft vergelijkbare uitspraken gedaan. Ten eerste zijn die aantallen niet houdbaar, maar erger is dat zij op deze manier wel de toon zetten in het debat, waarschijnlijk omdat het goed scoort bij de kiezers."

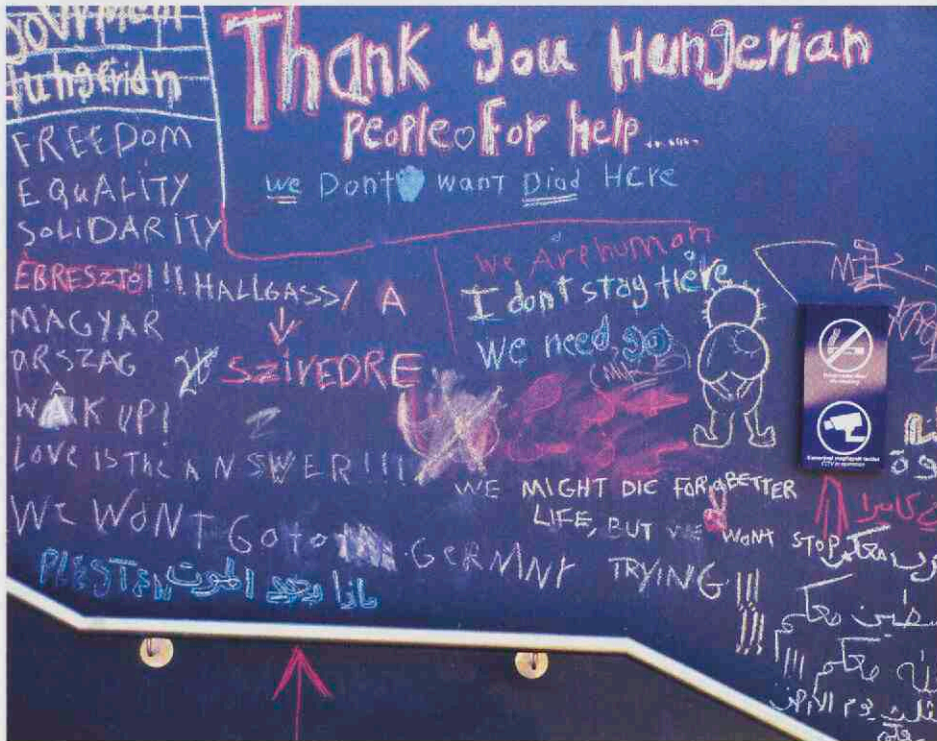
► **'Wat werk betreft, is er juist een oproep vanuit werkgevers om deze mensen vooral te laten komen.'**

migranten. De gebruikte termen maken veel uit. Tegenover vluchtelingen kennen we veel meer empathie, gevoelens van medemenselijkheid dan tegenover migranten. Maar in beide gevallen geldt: zie het niet alleen als een probleem."

"Als het om vluchtelingen gaat, wordt het ineens veel emotioneler", constateert ook Prak. "Dan spreken we inderdaad van een vluchtelingenprobleem, of van een vluchtelingen crisis. Vluchtelingen verkeren in een andere situatie dan mensen die willens en wetens vertrokken zijn naar Lampedusa of Calais op zoek naar een beter leven."

Bijdrage aan de economie

Verkuyten benadrukt juist dat, als we mensen willen opvangen, we hen ook iets moeten bieden. Daar ligt nog een hele taak voor Nederland: "Zonder de huidige bevolking tekort te doen, moeten die mensen toch aan woningen, onderwijs, gezondheidszorg en banen geholpen worden. Dat heeft zeker tijd nodig maar zal vast wel lukken; wat werk betreft, is er juist een oproep vanuit werkgevers om deze mensen vooral te laten komen, omdat ze arbeidsplaatsen die bijna niet te vervullen zijn, kunnen innemen. En onderschat

het aantal etnische ondernemers niet: zzp'ers, kleine winkeliers, reisbureaus of koffiehuisen."

Het is maar de vraag of de notie dat vluchtelingen kunnen bijdragen aan onze economie een breed gedragen sentiment

'Tegenover vluchtelingen kennen we veel meer empathie dan tegenover migranten. Maar in beide gevallen geldt: zie het niet alleen als een probleem.'

is. Eerder het tegenover gestelde is waar: angst voor die grote stroom, voor cultuurverschillen, voor bedreiging van onze eigen identiteit. Prak: "Dat is zeker te vrezén. Wat je nu op tv ziet, die massa's in het station van Budapest of bij een grensovergang naar Oostenrijk, is precies waar veel mensen al enkele decennia lang bang voor zijn: overspoeld te worden door buitenlanders."

"In ieder geval moet je mensen niet het gevoel geven dat ze tweederangs burger zijn", vult Verkuyten aan. "Discriminatie, bijvoorbeeld op basis van achternaam, is funest."

Hoewel, aldus weer een relativisering van Prak, het niet onwaarschijnlijk is dat de vluchtelingen in eerste instantie hun toevlucht zoeken in eigen kring. "Dat was rond 1600 al zo, dat Antwerpenaars trouwden met Antwerpenaars, al was het alleen maar om het feit dat ze er allemaal van uit gingen terug naar Antwerpen te zullen keren. Zo zullen ook nu interculturele huwelijken nog wel even op zich laten wachten." Verkuyten: "Daar speelt religie wel een grote rol: moslims willen met moslims trouwen, maar dat geldt ook voor de meeste christenen die streng gelovig zijn."

"Het ei van Columbus bestaat niet", weet Prak. "Maar het is noodzakelijk dat er oplossingen bedacht worden voor de vluchtelingenproblematiek en het is evident dat de politiek daar een belangrijke rol in moet spelen." ◀

Cultures, Citizenship and Human Rights

Het Focusgebied Cultures, Citizenship and Human Rights is een samenwerkingsverband tussen onderzoekers vanuit de drie faculteiten Geesteswetenschappen, Sociale Wetenschappen en Recht, Economie, Bestuur en Organisatie. Deze groep onderzoekers bestudeert de betekenis van het begrip burgerschap en de wijze waarop burgerschap functioneert onder specifieke historische en geopolitieke omstandigheden. Uitgangspunt daarbij is dat het organiseren en samenleven van groepen naast wetgeving wordt bemiddeld door cultuur en culturele artefacten. Speciale aandacht wordt binnen dit focusgebied geschonken aan de werking van processen van insluiting en uitsluiting. Wie wordt beschermd door de wet en wie niet? Wie mag meepraten in het politieke en maatschappelijke debat en wie niet? Welke metaforen, iconen en beelden bemiddelen de uitwisseling van feiten en meningen? Hoe interacteren wetgeving en cultuur?

Het focusgebied werkt nauw samen met het Strategisch Thema Instituten van de Open Samenleving en wordt getrokken door prof. dr. Rosemarie Bulkema (Geesteswetenschappen), prof. dr. Ton Robben (Sociale Wetenschappen) en prof. dr. Antoine Buyse (Recht, Economie, Bestuur en Organisatie).

►► cchr.uu.nl

Tijdens de officiële opening van het academisch jaar ontving masterstudente Educational Sciences en Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken **Karin van Trijp** de studentenprijs voor bijzondere maatschappelijke verdiensten. Zij zet zich al vier jaar in om weeskinderen uit tehuizen en SOS-kinderdorpen in Bulgarije op vakantie te laten gaan. Zij heeft de leiding over de door haar opgerichte stichting Wees een Lach, die inmiddels ook in andere Oost-Europese landen actief is. Daarnaast bevordert ze als lid van het woonbestuur van de studentenflat Casa Confetti met allerlei activiteiten de saamhorigheid onder de bewoners.

Wie denkt te maken te hebben met een activistische wereldverbeteraar heeft het mis: "Ik wilde me ook naast mijn studie verder ontwikkelen en ik ben erachter gekomen dat je daarvoor niet per se naar Afrika hoeft. Om de hoek liggen al genoeg uitdagingen: binnen de EU in Bulgarije, maar ook in mijn studentenflat." Over haar activiteiten koestert ze overigens geen al te grote illusies: "Ik hoop dat ik die kinderen een mooie herinnering kan bezorgen door ze even kind te laten zijn. Ik weet dat ik de wereld niet ga veranderen."

U kunt op meerdere manieren bijdragen aan de stichting Wees een Lach

►► www.weeseenlach.nl

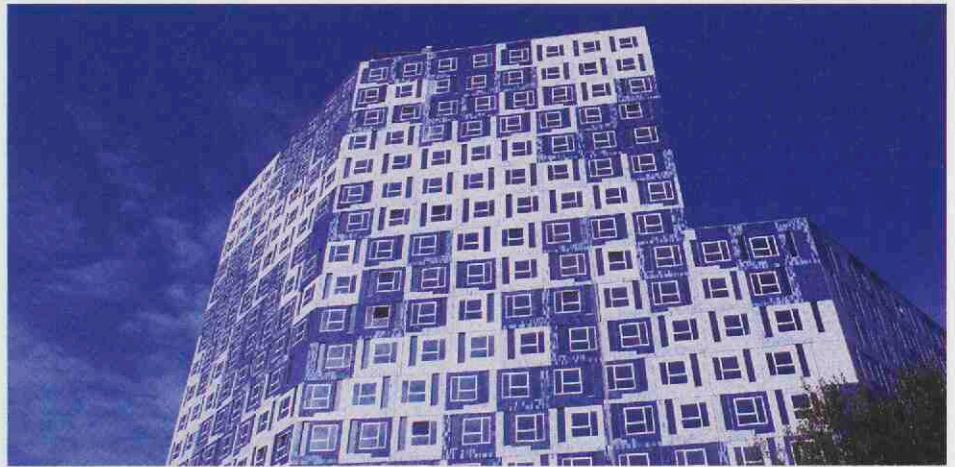
‘Ik weet dat ik de wereld niet ga veranderen’

Studentenhuisvesting is booming business

Door de bouwcrisis geteisterde vastgoedereuzen hebben zich gestort op de markt voor studentenkamers. Aan studentenwoningen valt namelijk goed te verdienen. Bovendien is de investering veilig, want er komen steeds meer studenten bij.

DUB heeft samen met het platform voor onderzoeksjournalistiek Journalism en een aantal andere universiteits- en hogeschoolbladen een onderzoek gedaan naar de stand van zaken op de woningmarkt voor studenten. Hieruit zijn enkele analyserende artikelen voortgekomen.

Tussen 2003 en 2010 kwamen er landelijk 19.000 kamers bij. Volgens de huidige cijfers moet de teller voor de periode 2011–2016 op nog eens 16.302 kamers extra uitkomen. Voor een groot deel is de groei toe te schrijven aan de bouwwoede van studentenhuysvesters en woningcorporaties.

Maar ook commerciële partijen, zoals grote beleggers, vastgoedinvesteerders en private-equityfondsen hebben de markt voor de Nederlandse studentenwoningen ontdekt.

Dit komt ook doordat de kabinetten van

Rutte I en II de regels voor de bouw van studentenhuisen hebben versoepeld. Zo werden de eisen voor geluidsisolatie minder streng en werd de minimale omvang van een kamer verlaagd van 24 naar 18 vierkante meter.

Waarom De Uithof populairder is dan het IBB

Voor veel alumni is het haast ondenkbaar, maar tegenwoordig zijn de wachttijden voor studentenkamers in De Uithof langer dan voor kamers in het IBB en Tuindorp-West. Deze zomer werd het Johanna-complex opgeleverd op het universiteitsterrein en de belangstelling van studenten was groot.

De huidige generatie studenten wil graag zelfstandig wonen. De relatief nieuwe kamers in De Uithof hebben vaker eigen voorzieningen, zoals een douche of keuken. Bovendien zijn er in De Uithof veel rustige studieplekken te vinden. De complexen die dichterbij de binnenstad liggen, hebben de reputatie lawaaiig en smerig te zijn.

Fietsvrije en straks ook nog autovrije Drift

Het is sinds deze zomer verboden om fietsen op de Drift te parkeren. Er gaan stemmen op om de straat waar de Universiteitsbibliotheek en grote delen van de faculteit Geesteswetenschappen zijn gevestigd ook nog autovrij te maken. Jarenlang waren de honderden geparkeerde fietsen aan het grachtenhek een doorn in het oog van de brandweer en de ambulancedienst. Dat moet nu voorbij zijn. Wie zijn fiets op de Drift parkeert, kan die terugvinden in het gemeentelijk fietsendepot. Als compensatie zijn er wel nieuwe fietsenstallingen geplaatst in de omgeving van de bibliotheek.

Masteropleiding zet bedrijven op zwarte lijst

Bedrijven die studenten weggopen voordat ze afstuderen, krijgen geen nieuwe Utrechtse stagiairs. Dat heeft de Utrechtse masteropleiding Business Informatics besloten.

Het is volgens hoogleraar Informatiekunde Sjaak Brinkkemper een hardnekkig probleem: bedrijven die talentvolle stagiairs meteen maar in dienst nemen of afstudeerders verleiden nog wat langer te blijven om bijvoorbeeld een project af te maken. Brinkkemper heeft er begrip voor dat bedrijven proberen talentvolle studenten in dienst te nemen, maar vindt het onacceptabel dat deze hierdoor geen diploma halen of ernstige studieovertraging oplopen.

Elkaar tegenkomen op het Utrecht Science Park

Ze zijn allebei arts, afgestudeerd in Utrecht. Zij werden ondernemer. Doel: de gezondheidszorg op een hoger plan brengen. Alumni René Kuijten (1964) en Emile Flinkenflögel (1980) prijzen de concentratie van universiteit, hogeschool, UMC Utrecht en top-laboratoria op het Utrecht Science Park (USP). "Je komt elkaar tegen." En: "Daar zie je nieuwe trends." Flinkenflögel: "Een goed teken, dat er ook bedrijven op het USP kwamen. Een mooie mix met onderzoekers en hoogleraren. Het werd ook leuker. Qua infrastructuur is het enorm opgeknapt."

EMILE FLINKENFLÖGEL

Hij vergelijkt het Utrecht Science Park met de Griekse berg Athos: een kring van instellingen, die los van elkaar functioneren, maar via onuitwisbare paden met elkaar verbonden zijn en uit de verbinding hun meer-

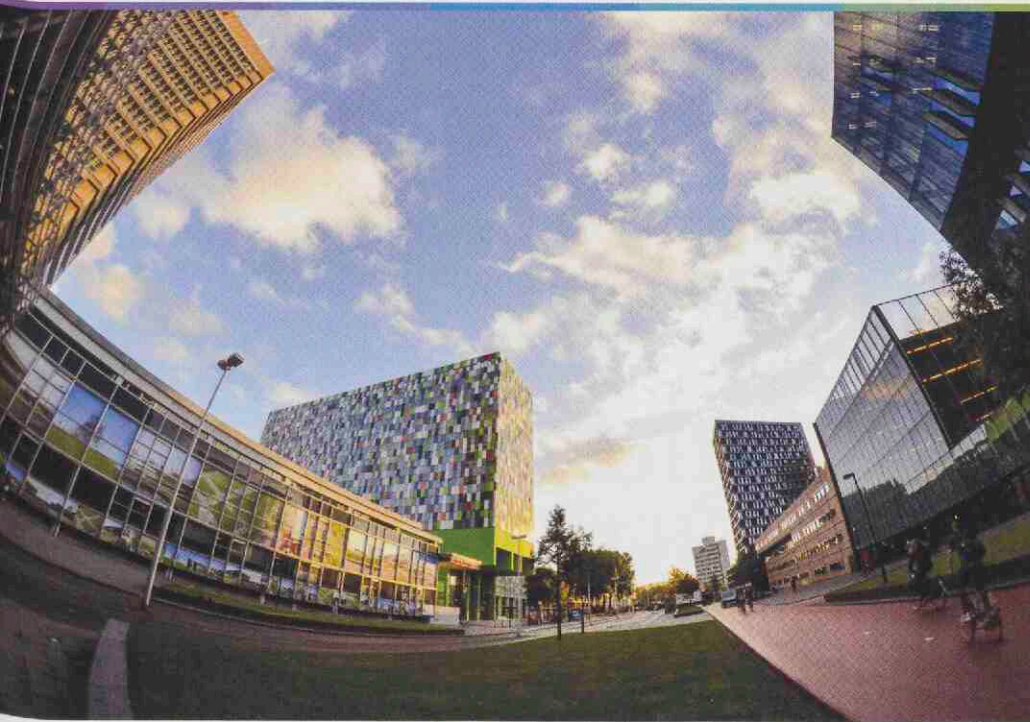
waarde halen. "Alle kennis combineren, zodat je daar kracht uit krijgt", zegt Emile Flinkenflögel, in Utrecht afgestudeerd als arts en nu ondernemer met onder andere een detachingsbureau voor basisartsen die huisarts willen worden.

"De oude stijl van denken van instituten verdwijnt geleidelijk. Er komt een netwerksysteem aan, gevoed door internet. Je moet de muren rondom je ziekenhuis of laboratorium afbreken, anders

loop je achter. Denken vanuit hiërarchie is verleden tijd." Zijn kantoor staat aan de Maliesingel, naast het Spoorwegmuseum. Diverse jonge bedrijven gaf hij daar een plaats, aanvankelijk puur gericht op gezondheidszorg, maar nu ook op groene energie.

Allereerst Me-doc, het bedrijf dat basisartsen detachert in verpleeghuizen en hen met onderwijs begeleidt. Vervolgens zusterbedrijf My-doc, voor coaching, symposia, advisering. Die onderneming biedt ook een platform van kennis en wetenschap dat samenwerkt met eerdere universiteiten. Daarnaast bijvoorbeeld het bedrijf Pharmbiton met een pas afgestudeerde apotheker, die nauwere samenwerking tussen artsen en apothekers nastreeft. "Daar ben ik een *angel investor*, zowel met geld als begeleiding". In crowdfunding-bedrijf Symbid is hij puur investeerder. Hij wil de hele breedte van bedrijfsinvestering voor zijn rekening nemen, zegt hij, variërend van aandeelhouder tot adviseur. "Je moet als jonge bedrijven dicht bij elkaar zitten. Elkaar in de ogen kijken, elkaars gezichtsuitdrukking zien bij het maken van afwegingen."

Emile Flinkenflögel gelooft in de waarde van 'nabijheid' en daarom ziet hij kansen in het Utrecht Science Park. Daar kom je immers talenten en ideeën tegen. "Je ziet trends ontstaan, bijvoor-

beeld nu ineens veel ideeën voor zorg-apps, los van elkaar." Hij zit in de Raad van Advies van het op het Utrecht Science Park gevestigde UtrechtInc, een initiatief van Universiteit, UMC Utrecht en Hogeschool om startups te steunen, vooral op gebied van gezondheid, klimaat en educatie. Daar beoordeelt Flinkenflögel pitches van jonge honden. Gevraagd werd hij vanwege zijn kennis van de medische sector.

"Ze koppelen bij UtrechtInc ervaren mensen aan starters en dat is hard nodig. Teveel start-ups vallen om, doordat er te weinig coaching aanwezig is. Het gaat vaak niet puur om geld, het gaat vooral om elkaar inspireren", zegt hij. Voor hem was specialist ouderengeneeskunde Bert Keizer een bron van inspiratie, toen ze samen werkten in het Amsterdamse Flevohuis. Daar werd het plan van artsen-detachering in verpleeghuizen geboren.

Het idee geen huisarts of specialist te worden maar ondernemer, was al gegroeid in het derde jaar van zijn studie, zegt Emile Flinkenflögel. "Ik was praeses van het lustrumgala van de geneeskunde studievereniging Sams en ik zag hoe je door samenwerken prachtige dingen kunt doen. Een netwerk betekent alles. Daarom blijf ik ook in Utrecht, terwijl we een stevige samenwerking hebben met andere universiteiten. Bovendien: Utrecht ligt centraal in Nederland met goed openbaar vervoer en toevoerwegen."

Hij verbleef zelf het afgelopen jaar negen dagen op de berg Athos en leerde daar veel Grieks-orthodoxe monniken, zegt hij. "Vooral dat je elke dag jezelf moet vragen: wáárom doe ik dit? Ieder mens moet zich inzetten voor een betere kwaliteit van leven en ik wil dat vooral bereiken op gebieden

van gezondheidszorg en groene energie. Misschien komt dat wel door mijn opleiding als arts: mensen beter maken en ik probeer dat nu in brede zin."

RENÉ KUIJTEN

veel life sciences. Je komt elkaar daar tegen."

René Kuijten studeerde hier eind jaren '80 medicijnen, promoveerde bij kinderoncoloog Tom Voûte, werkte in de VS, Frankrijk, Zwitserland, onder andere voor McKinsey. Hij kent de stad op zijn duimpje. "We fietsten van het ene college naar het andere practicum, kriskras door de stad." Met het AZU aan de Catharijnesingel als centrale punt. Kuijten prijst het huidige ziekenhuis in het Utrecht Science Park: "Modern, licht. Een plezier om daar te werken."

René Kuijten zet vele voetstappen in het Utrecht Science Park. Sprekend met onderzoekers, uitvinders, praktijkmensen, startende ondernemers, allemaal in de hoek van de life sciences. Of trots zijn zoon daar te zien, eerstejaars geneeskunde. Kuijten leidde het fusieproces waaruit het UMC Utrecht voortkwam, maar liep als jongetje al met zijn vader — kinderarts — mee in het Wilhelmina Kinderziekenhuis.

Het bedrijf waar hij sinds 2000 partner en directeur is, Life Sciences Partners (LSP), specialiseert zich in financiering van beloftevolle medische startups. Daarvoor haalde LSP de afgelopen 25 jaar bij institutionele en particuliere investeerders totaal 1 miljard euro op, die grotendeels werden besteed in 125 bedrijven. "Connecting investors to inventors" staat op zijn visitekaartje. "Wij vormen de link tussen de financiële wereld en de uitvinders. Anders dan veel mensen denken, is het bieden van geld aan een gedreven topwetenschapper niet het allerbelangrijkst. Het draait om samen een plan maken, een bedrijf weten te maken door de combinatie van de allerbeste medewerkers uit verschillende disciplines, ook marketeers en juristen. Onze inzet leidde tot zo'n dertig nieuwe geneesmiddelen. Als commissarissen hebben wij een lange betrokkenheid bij zo'n bedrijf."

Enkele indrukwekkende bedrijven met Utrechtse wortels (Crucell, Merus) zijn gegroeid met forse hulp van LSP en René Kuijten. Hij signaleert de laatste jaren vooruitgang in steun aan nieuwe initiatieven: meer *seed money*, ruimer aandacht van de overheid. De universiteiten en omringende bedrijven in Utrecht, Amsterdam en Leiden vormen samen een cluster. Daarbinnen is het USP een belangrijke 'hub'.

Kuijten heeft één wens voor Utrecht: dat het samen met andere wetenschappelijke centra in Nederland een Technology Transfer zou vormen, naar het voorbeeld van Vlaanderen. Daar verbindt het VIB — van vier universiteiten samen — duizend mensen. Utrecht heeft alle voorwaarden in huis: een pool aan toptalent, een continue bron van financiering, gebouwen zoals in het Utrecht Science Park. Een krachtig Technology Transfer-team met juristen, kenners van *grants en business developers* begeleidt de hoogleraren. "Met ruim mandaat, en volledig vertrouwen van het College van Bestuur."

LSP heeft een vestiging in Boston: kan Utrecht daarvan leren? René Kuijten: "Ja en nee. Er circuleert daar veel geld. Fondsen zoals wij tuimelen over elkaar heen. Dat drijft prijzen op, met logisch een grote uitval. We zijn in Europa veel voorzigtiger. LSP ziet 800 proposities per jaar, en we doen er daarvan maar drie." ◀

“Ongelooflijk, een enorm cadeau. Twéé promovendi!” Ze zijn er nog steeds beduusd van. En heel blij mee: “Dat we van een particulier geld krijgen om fundamenteel onderzoek te doen, vind ik echt heel bijzonder”, zegt Stoof, hoogleraar Theoretische Fysica en initiatiefnemer van het themagebied Foundations of Complex Systems. “Vanuit de overheid is juist voor fundamenteel onderzoek steeds minder geld beschikbaar.” Dankzij een schenking van **dr. Peter Koeze** (promotie Natuurkunde 1968) kunnen daarvoor twee promovendi worden aangesteld.

Schenking alumnus enorme impuls voor Complex Systems

De eerste promovendus — Joris Broere — is al begonnen bij Stoof en hoogleraar Theoretische sociologie Vincent Buskens. Hij gaat onderzoeken hoe met modellen uit de theoretische fysica meer inzicht is te krijgen in het functioneren van sociale netwerken.

Fundamenteel en maatschappelijk relevant

Alumnus Peter Koeze had voor de besteding van zijn schenking slechts één wens. Het moest gaan om onderzoek waarbij wiskundige en natuurkundige modellen toegepast worden voor maatschappelijk relevante onderwerpen. Dat is precies het onderwerp van het vorig jaar gestarte focusgebied Foundations of Complex Systems.

Wetenschappelijk gezien zijn verrassend veel fenomenen uit het dagelijks leven complexe systemen. Denk aan de economie, het weer, de ontwikkeling van het zenuwstelsel

en het ontstaan van een file. “Maar hoewel we complexe systemen in heel veel verschillende vormen tegenkomen, volgen ze in de basis dezelfde soort wiskundige en natuurkundige wetmatigheden,” legt Henk Stoof uit. Zelf doet hij onderzoek naar vaste stoffen en vloeistoffen waarin de bijzondere wetten van de kwantummechanica heersen. Dat is bijvoorbeeld het geval in materialen die supergeleidend zijn.

Eén van de lastige kenmerken van complexe

systemen is dat ze niet lineair zijn: kleine veranderingen kunnen heel verschillende effecten hebben. Als je water opwarmt, zie je lang niets gebeuren, tot het, ogenschijnlijk onverwacht, gaat koken. Zulke plotselinge overgangen zie je ook bij veel sociale en economische fenomenen, zoals een beurskrach.

“Van water weten we inmiddels dat we onder meer aan het verloop van de temperatuur kunnen zien dat het gaat verdampen. Voor zo’n fenomeen als een beurskrach willen economen ook weten welke *observabele* een *early warning signal* is”, aldus Stoof. In de sociologie en andere maatschappijwetenschappen maakt de toepassing van wiskundige modellen dan ook een sterke ontwikkeling door.

Natuurkundige modellen voor sociale ontwikkelingen

Vincent Buskens is afgestudeerd als wiskundige en gepromoveerd op de bouw van wiskundige modellen voor de sociologie. Hij onderzoekt de invloed van sociale netwerken op de samenwerking binnen het netwerk. “Sommige netwerken faciliteren samenwerking beter dan andere. Ik probeer te verklaren wat precies maakt dat het ene netwerk dat beter doet dan het andere. Voor onze participatiesamenleving is bijvoorbeeld interessant wat de eigenschappen zijn van sociale netwerken in buurten waar mensen elkaar veel helpen.”

De eerste promovendus Joris Broere gaat onderzoeken welke natuurkundige modellen lijken op de sociale netwerkmodellen die al binnen de sociologie

‘Want uiteindelijk gaat het natuurlijk niet om mooiere modellen.’

Lezing over Complex systems door onder meer Hans Heesterbeek
19 november Rozet Arnhem
(zie pagina 26)

Op de achtergrond de trekkers van het focusgebied Foundations of Complex Systems: Vincent Buskens, Hans Heesterbeek en Henk Stoof. Voor beginnend promovendus Joris Broeze en alumnus Peter Koeze.

ontwikkeld zijn. "Dit kan ons helpen het sociale model beter te analyseren of het model aan te passen, zodat het beter overeenkomt met de sociale werkelijkheid", legt Buskens uit.

Als voorbeeld noemt hij het sociale segregatiemodel. Tot verrassing van Amerikaanse sociologen bleek dat de toegenomen tolerantie van blanke Amerikanen voor Afro-Amerikanen na de jaren zestig nauwelijks leidde tot meer raciale menging in de woonwijken. "Dit is tegen-intuïtief. Je verwacht dat een toename in de tolerantie ook tot een toename van de raciale menging leidt. Dat dit niet gebeurde, geeft aan dat naast de tolerantie ook nog andere factoren een rol spelen, waardoor er sprake is van een niet-lineair systeem", aldus Buskens.

"Het sociale segregatiemodel lijkt wiskundig erg op het Ising-model uit de natuurkunde, een eenvoudig theoretisch model voor magnetische materialen. Dit is voor sociologen nuttig om te weten, want het standaard segregatiemodel gaat uit van twee groepen terwijl een stad uit meer verschillende sociale groepen bestaat. Daarmee wordt het model echter een stuk complexer. Een natuurkundige stapt in dat geval over naar het Potts-model, een veralgemenisering van het Ising-model. Wellicht is dat ook bruikbaar voor een sociaal segregatiemodel met meer dan twee groepen."

Om dat te kunnen beoordelen, moet een natuurkundige wel begrijpen in hoeverre de interacties tussen verschillende sociale groepen vergelijkbaar zijn met de interacties van elektronenspins. "Want uiteindelijk gaat het natuurlijk niet om mooiere modellen", zegt Buskens. "Het gaat erom de complexe werkelijkheid van onze samenleving te begrijpen, zodat we ongewenste ontwikkelingen kunnen voorkomen en gewenste ontwikkelingen kunnen stimuleren." ◀

Peter Koeze promoveerde in 1968 in de Natuurkunde en deed in 1980 nog een bachelor Psychologie. "Toen ik de Utrechtse universitaire wereld binnentrad, viel mij meteen op hoe open en ongedwongen iedereen met elkaar omging. De jaren die ik in Utrecht

doorbracht voor mijn promotie waren een groot feest, zowel in het onderzoek als daarbuiten. In later jaren als alumnus werden mijn eerdere ervaringen alleen maar bevestigd. De sfeer en cultuur zijn enorm motiverend." Na zijn studies werkte Koeze onder meer voor Shell en de Nederlandsche Bank. "Ik heb zelf succes gehad met het toepassen van natuurkundige kennis, inzicht en technieken op een economisch vraagstuk, het beleggen in aandelen op de beurs. Mijn verwachting is dat ook op andere terreinen binnen de maatschappijwetenschappen natuurkundige kennis succesvol ingezet kan worden." Inmiddels is Koeze met pensioen. De afgelopen jaren groeide bij hem het besef dat hij nog bij leven een deel van zijn vermogen wilde inzetten voor een goed doel: "Dan beleef je er zelf nog plezier aan en kun je je ideeën, visie en wensen nader toelichten. Bovendien zijn de fiscale voordelen alleen te realiseren bij leven. Daar profiteert iedereen van." Hij hechtte eraan dat de schenking ingezet zou worden voor "onorthodox, en in die zin risicovol onderzoek" en hij heeft er vertrouwen in dat de schenking goed wordt besteed: "De meeste goede doelen rapporteren niet of pas na aandringen over de besteding van de schenkingen."

Universiteitsmuseum gaat vernieuwen — bezoeker wordt onderzoeker

Wetenschap is *hot*. Dat merkt ook het Universiteitsmuseum Utrecht dat sinds zijn verhuizing van de Biltstraat naar de Lange Nieuwstraat in 1996 een enorme groei heeft doorgemaakt. Het museum betreft een breed publiek bij wetenschap, niet alleen bij de geschiedenis, maar ook bij nieuwe ontwikkelingen en onderzoek van nu. Om deze ambitie nog meer waar te maken gaat het museum vernieuwen en ontwikkelt het zich de komende jaren tot een dynamisch familiemuseum voor iedereen die nieuwsgierig is. Het Universiteitsmuseum wordt een plek waar bezoekers en onderzoekers elkaar ontmoeten. De bezoeker wordt zelf onderzoeker, experimenteert en helpt bij het verzamelen van data. Voor wetenschappers wordt het nieuwe onderzoeksmuseum een plek om hun onderzoek te delen en te verrijken met een breed publiek.

►► Voorlopig kunnen bezoekers gewoon nog langskomen. De werkzaamheden beginnen eind 2016. www.universiteitsmuseum.nl

Het Botanisch Laboratorium naast de Oude Hortus aan het einde van de Lange Nieuwstraat, de huidige locatie van het Universiteitsmuseum.

Vriend worden?

Als Vriend van het Utrechts Universiteitsfonds steunt u vele activiteiten voor studenten en alumni. Bovendien profiteert u van verschillende aanbiedingen. Hieronder twee voorbeelden.

U draagt bij aan...

Een tournee van USConcert (het oudste symfonieorkest van Nederland) door Macedonië. Mede dankzij een bijdrage van het Utrechts Universiteitsfonds kon het USConcert op tournee door Macedonië, wat alleszins een geslaagde onderneming was.

De eerste uitvoering heeft plaatsgevonden in het prachtige *Kursumli An* in Skopje in

het bijzijn van de Nederlandse Ambassadeur, en van de nationale televisie, maar er waren ook uitvoeringen in een kinderziekenhuis en een weeskuis. De tournee werd afgesloten door twee goedbezochte concerten in Ohrid en Bitola, het laatste in het kader van het zomerevenement *BitFest*.

U krijgt...

Korting op de hoorcolleges van Home Academy
Home Academy geeft hoorcolleges uit voor thuis en onderweg, als mp3-downloads en via de streamingdienst de Home Academy Club. Interessante onderwerpen, van geschiedenis tot natuurwetenschappen, voorgedragen

door boeiende sprekers. Zo kan de luisteraar kennis opdoen in de file, in de trein, op de fiets, tijdens het fitnessen of thuis op de bank.

Vriendenpashouders ontvangen 15% korting op alle mp3 downloads met kortingscode UU5206. De streamingdienst kunt u een maand lang gratis uitproberen met code UU2015SA. Kijk voor meer informatie op www.home-academy.nl.

►► Kijk voor alle activiteiten en aanbiedingen op www.uu.nl/vriend

Utrechts
Universiteitsfonds

Universiteit Utrecht

Utrechts Universiteitsfonds
Bestuursgebouw, Heidelberglaan 8, 3584 CS,
Utrecht ► (030) 253 80 25 ► alumni@uu.nl
► www.uu.nl/alumni ► Volg ons op Facebook,
LinkedIn en Twitter

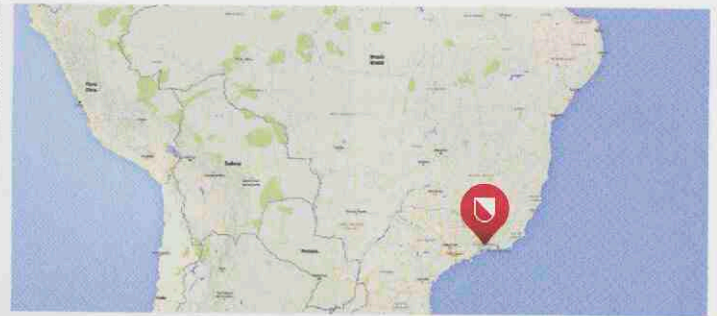
In het water

Kees Leendertse studeerde in de jaren '80 Sociale wetenschappen aan de Utrecht Universiteit en is nu werkzaam bij Cap-Net, een capaciteitsontwikkelingsprogramma op het gebied van waterbeheer van het United Nations Development Programme (UNDP) in Rio, Brazilië.

Het voelde als thuiskomen, twee jaar geleden, toen ons kantoor verhuisde van Zuid-Afrika naar Brazilië. Vanaf 1999 was ik er al werkzaam geweest in het beheer van een riviersysteem en lagunes langs de kust van Rio, maar in 2002 begonnen we met Cap-Net dat in eerste instantie werd gehuisvest in UNESCO-IHE, het *Institute for Water Education* in Delft.

Cap-Net was indertijd een nieuw programma dat samenwerking beoogde met internationale partners en lokale netwerken voor de ontwikkeling van capaciteit in integraal waterbeheer. Als onderdeel van het *UNDP Water and Oceans Governance programme* richtte CAP-Net zich aanvankelijk op het creëren van netwerken van *water capacity development*-organisaties, zoals universiteiten, NGOs en overheidsinstellingen. Op dit moment zijn er zo'n 23 netwerken met ongeveer duizend instellingen als leden en

40 partners aan Cap-Net gelinkt. De onderwijsprogramma's die we hebben ontwikkeld, lopen uiteen van algemene concepten van IWRM tot instrumenten voor aanpassing aan klimaatsverandering en *flood and drought management*.

Na de jaren in Delft en Pretoria ben ik met Cap-Net terug in Rio. En we vielen met onze neuzen in de boter. Een ongekende waterschaarste dreigt voor São Paulo en in Rio is men vooral bezorgd over de kwaliteit van het oppervlaktewater. Ondanks diverse waarschuwingen voor dreigende

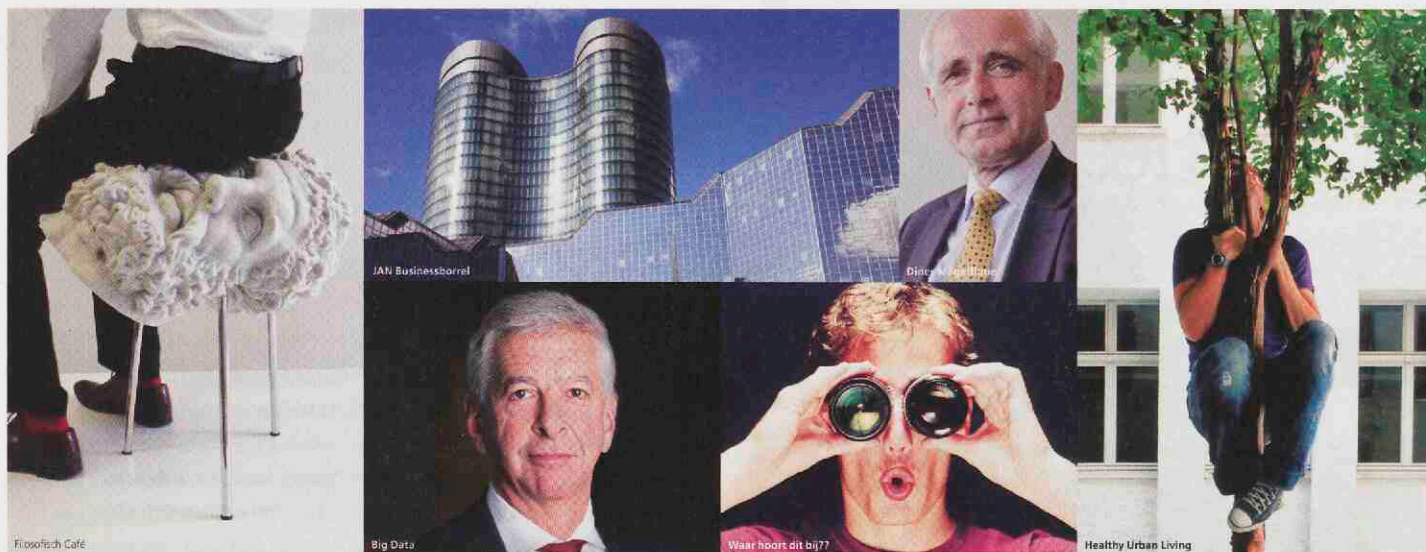
'Hoewel er veel geklaagd wordt over continue bouwwerkzaamheden, verrijzen allerlei faciliteiten en infrastructurele werken.'

waterschaarste in São Paulo heeft men weinig gedaan om dit te voorkomen. Hoewel de laatste zomer te weinig regen is gevallen, is het voornamelijk een managementprobleem, want de beschikbaarheid van water per capita behoort tot de hoogste ter wereld.

Ondertussen zijn in Rio de voorbereidingen voor de Olympische Spelen van volgend jaar in volle gang. De Cariocas lijken goed op weg om alles op tijd af te hebben. Er wordt gestaag gewerkt en voor de gemiddelde inwoner heeft dat vele voordelen. Hoewel er veel geklaagd wordt over continue

bouwwerkzaamheden — de hele stad is een bouwput —, verrijzen allerlei faciliteiten en infrastructurele werken. Alleen één serieus obstakel blijft hardnekkig dwarsliggen: het lijkt niet te lukken om de kwaliteit van het oppervlaktewater, waarop allerlei watersporten moeten plaatsvinden, onder controle te krijgen. En het is maar de vraag of dit goed komt. De beoogde tachtig procent reductie van de vervuiling zal niet worden gehaald. Toch is de organisatie hoopvol dat het volgend jaar een stuk beter gesteld zal zijn met de waterkwaliteit.

En ikzelf? Ik heb het uitstekend naar mijn zin. Ik heb mijn vrouw — een *Carioca da gama* — jaren geleden leren kennen tijdens een summer school op de University of Rhode Island en nu wonen we in Rio. Ik heb de stad enorm zien veranderen: minder criminaliteit en meer verkeersproblemen; jaren van grote economische groei tot de economische krimp van nu; van verjaagde drugsbaronnen uit de *favela's* tot terugkerende *arrastões*, een soort van collectieve diefstallen. Ondertussen flaneert de Carioca, drinkt een caipirinha, maakt een praatje, danst een samba en trapt een balletje op het strand. Het klinkt als een stereotype, maar het is echt waar! De zomer komt er aan en dus zitten we straks allemaal weer in het — hopelijk schonere — water.

Alumninetwerken in de regio

►► www.uu.nl/alumni

Woensdag 18 november

De Lichttoren Eindhoven Wijnproeverij met netwerkmogelijkheid

Proeverij verzorgd door Piters Wijnen en pitches door alumni die werkzaam zijn bij Philips.

Donderdag 19 november

De Rozet Arnhem Wat hebben ebola, de bankencrisis, files, vogelzwermen en Project X met elkaar gemeen?

Lezing van prof. dr. Hans Heesterbeek (Diergeneeskunde) en prof. dr. Marten Scheffer (Wageningen UR en alumnus Universiteit Utrecht) over complexe systemen en hun alomtegenwoordigheid.

Donderdag 19 november

Brasserie Berlage Den Haag Diner Magnifique

Met als spreker de Rector Magnificus Bert van der Zwaan.

Maandag 30 november

Congrescentrum Amsterdam Big Data

Lezing door dr. Ronald Plasterk, minister van Binnenlandse Zaken en voormalig hoogleraar ontwikkelingsgenetica aan de Universiteit Utrecht.

Door de ongekende mogelijkheden van Big Data is een nieuwe informatiesamenleving aan het ontstaan. In de manier waarop Big Data succesvol kan worden ingebed in de samenleving spelen ethische kwesties, de rechtstaat en de overheid een grote rol.

Op uitnodiging van het Alumninetwerk Amsterdam zal minister Plasterk een lezing verzorgen over het thema Big Data. Hoogleraren Sander Klous en Mireille Hildebrandt geven een toelichting vanuit hun perspectief, waarna zij gedrieën als panel in discussie zullen treden met elkaar en het publiek.

Donderdag 3 december

Brussel: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de Europese Unie Healthy Urban Living

Speciaal evenement voor alumni, universitaire stakeholders en overige geïnteresseerden in Brussel rond een belangrijk studiegebied van de Universiteit Utrecht: Healthy Urban Living. Met onder meer prof. dr. Martin Dijst en prof. dr. Ronald van Kempen.

Vrijdag 22 januari 2016

Holocaust Memorial Day

Ieder jaar levert de Universiteit Utrecht een bijdrage aan de International Holocaust Memorial Day op 27 januari. De bijdrage van de universiteit vindt dit jaar plaats op vrijdag 22 januari 2016. Dan organiseert de Utrechtse Historische Studentenkring — de studievereniging van de opleiding Geschiedenis aan de Universiteit Utrecht — in samenwerking met de universiteit een dag vol lezingen rond het thema ‘Schuldvraag en Daderprofielen’ met betrekking tot genocides. Vragen die aan bod komen zijn: ‘wanneer is iemand schuldig of medeplichtig aan genocides?’ of ‘hoe ziet een daderprofiel van een genocidepleger er uit?’

Aanmelden kan door te mailen naar holaucastmemorialday@uhsk.nl. Toegang is gratis en een lunch wordt verzorgd.

►► Meer informatie op www.uhsk.nl

Studium Generale

Studium Generale: het podium voor lezing en debat van de Universiteit Utrecht. Altijd voor iedereen gratis toegankelijk.

►► www.sg.uu.nl

Dinsdag 10 november & 8 december

Hofman **Filosofisch Café**

Over moraal in de militaire praktijk (in november met prof. dr. Desirée Verweij) en niet-westerse filosofie (in december met prof. dr. Martha Frederiks). Denk mee over een breed palet aan filosofische thema's onder het genot van een drankje.

Maandag 16 november

Tivoli/Vredenburg **Science Café Utrecht**

Wat de één hilarisch vindt, is voor de ander helemaal niet grappig. Is humor menseigen of kennen dieren ook kome-die? Lachen is in ieder geval gezond, toch? Met onder meer prof. dr. Jan van Hooff.

Dinsdag 17 november & 15 december

Aula Academiegebouw **Healthy Urban Living**

In november onderzoeken we onder andere met toppsychiater dr. Mazda Adli wat de relatie is tussen stadse stress en geluk. En in december buigt onder meer prof. dr. Margaret Whitehead zich over de vraag: hoe zorgen we voor minder ongelijkheid in de stad?

Speciaal voor alumni

►► Volledige agenda op www.uu.nl/alumni

Woensdag 25 november

Voor jonge alumni **JAN Businessborrel**

Zin om te borrelen met je mede-alumni en een Utrechts bedrijf te ontdekken? Het Jonge Alumni Netwerk (JAN)

organiseert een netwerkborrel met inspirerende pitches en uiteraard drankjes en hapjes. Ditmaal gaan we op bezoek bij de Rabobank op de Croeselaan (met mogelijkheid tot rondleiding!).

Lezingenreeks Meppel

Locatie: Gasfabriek

►► Meer informatie en aanmelden: www.uu.nl/alumni

Maandag 9 november

Veiligheid in de informatietechnologie

dr. Jesse Mulder, postdoc bij de afdeling Informatica van de Universiteit Utrecht

Maandag 23 november

Veiligheid op het gebied van geldverkeer en banken

drs. Frans de Weert, hoofd afdeling risk management van De Nederlandsche Bank

Maandag 7 december

Veiligheid op straat

prof. dr. Stijn Ruiter, bijzonder hoogleraar sociale en ruimtelijke aspecten van deviant gedrag (Faculteit Sociale Wetenschappen) en senior onderzoeker bij het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving

Donderdag 12 november

Hoe zet je jouw bedrijf succesvol op?

UtrechtInc is de startup incubator van Universiteit Utrecht en begeleidt ondernemers en onderzoekers met een innovatie naar een succesvol bedrijf. In het startup-programma werken zij versneld naar een schaalbaar business model, betalende klanten en werkend product. UtrechtInc biedt naast trainingen en intervisie ook financiering, kantoorruimte, coaching en een netwerk van ondernemers en experts. Sinds 2009 vonden meer dan 150 startups hier ondersteuning.

Heb jij ook plannen voor een innovatief bedrijf? Kom dan op donderdag 12 november vanaf 16:30 uur naar de open informatiebijeenkomst en borrel van UtrechtInc. Alumni en wetenschappers die meer willen met ondernemen, worden uitgenodigd kennis te maken. Het team en de ondernemers in huis vertellen over hun ervaringen en de mogelijkheden voor startup support bij UtrechtInc. Wil jij die informatie ook? Meld je aan via elina@utrechtinc.nl en kom langs.

►► Meer informatie op www.utrechtinc.nl

Lustrum en Maskerade

Met als verbindend element '380 years Bright Minds, Better Future' viert de Universiteit Utrecht in 2016 haar 76ste lustrum. Vanuit de gedachte 'Create, Connect & Celebrate' organiseert de universiteit in samenwerking met studenten, medewerkers, alumni, lokale en regionale partners een breed scala aan lustrumactiviteiten in de stad Utrecht.

Eén van de onderdelen van het lustrum in 2016 is de Maskerade, een thematische optocht in de stad die de universiteit samen met het Utrechtsch Studenten Corps (USC) voor het eerst organiseerde in 1836, tijdens het tweede eeuwfeest van de universiteit. In 2006 is deze traditie in ere hersteld. In 2016 organiseren de universiteit en het USC opnieuw een bonte stoet door de stad met een historisch thema. Omdat de universiteit haar betrokkenheid bij de stad Utrecht wil benadrukken, kan iedereen op straat meegenieten van de optocht.

► Het programma van het lustrum is nog volop in ontwikkeling. Volg de laatste stand van zaken op: www.uu.nl/lustrum.